

Lap: *1949. július 1.*
 Megjelent: *1949. július 28.*

Újabb értékes leletekre bukkantak Óbudán

Megírta a Magyar Nemzet, hogy Óbudán figyelemreméltó megmozdulás van folyamatban, amelynek célja, hogy az elavult városrész újjáépítése során megmentésük az ott lévő történelmi és műemlékeket. A Magyar Nemzet cikke nyomán fokozottabb figyelemmel kísérték régészeink az Árpád-híd földmunkálatait és ennek során új, rendkívül értékes leletekre is bukkantak, amelyeknek egy részét — sajnos — nem lehetett megmenteni. Az Árpád-hídi lejárat tengelyének közelében nagyméretű görögös pincére akadtak, de ezt be kellett temetni és iszaposítani, mert máttá a hidat mégsem lehetett más irányba vezetni. Egy meghasadt házfal és egy deformálódott épület azonban szenzációs régészeti felfedezésre vezettek: az Árpád-híd mellett futó Calvin-utcai református templom mellett régebben feltárt központi romok csatlakozó részét találták meg. Hat és fél méterre az utcaszint alatt egy 60 méter hosszú várfal és annak két sarokpillére, valamint a református templom udvari bejáratának cementlépcsője mellett alig néhány centiméternyi mélységben kezdődően, gyönyörűen cizellált kőfaragó-munkától élcs oszlop és talapzata került elő. Ennek a leletnek önmagán kívül az a rendkívüli jelentősége is lehet, hogy útbaigazítást adhat a régészek számára minden Óbudai lelőhely rendeltetésének meghatározására. Eddig ugyanis voltak lelőhelyek és voltak feljegyzések arról, hogy az egyes történelmi időkben minden volt a mai Óbuda helyén. De nem tudták megállapítani a leletekről határozott pontossággal, hogy minek a maradványai. A legújabb Calvin-utcai lelet most megoldhatja ezeket a kérdéseket. Bizonyosnak látszik már, hogy a mai református templom helyén nem a Clarissa-kolostor, hanem a Gárdonyi Albert-féle feltevés szerinti középkori királynői vár állott és megújírt az a prépostsági székhelyre vonatkozó feltevés is. Itt az ásásokat a

legnagyobb gondossággal tovább folytatták. Ugyanakkor a Magyar Nemzet előző cikkének megjelenése után, a szőlőutcai gyűjtő-csalorna építési munkálatainál Tóth Mihály segéd munkás bukkant egyik nap gyanús állati és emberi csontokra. Megállapították, hogy honfoglalás korabeli lovas-sír került napvilágra — a buda részen ezúttal a harmadik — amelyet az 1927-ben épített betonsatorna már átszelt. A lelettől néhány méterre két római korabeli sír került elő a II. Léglő idejéből. Találtak zománcos és más agyagkorsókat, dísz tárgyakat és üveg edényeket is. Óbudán a föld hánvja a halottakat és a tárolkozó föld teregeti a titkokat... Július 5-én a III. kerületi előjáróság tanácstermében ankkétra ülnek össze az Óbudaiak régészekkel, városrendezőkkal, építészekkel, hogy megvitassák: miként lehetne a nagy Óbudai átépítés során művészi egységbe fogni a múltat, jelent és jövőt. Értesülésünk szerint részt vesznek az ankkéton dr. Borbíró Virgil államtitkár, Gerevich Tibor és László professzorok is és számos szakember. Az ankké eredménye elé nagy érdeklődéssel fordul Óbuda népe, de ugyanilyen figyelemmel kísérik az Óbudai mozgalom fejleményeit és kialakulását a szakkörök és a főváros lakossága is.

Boncz József

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Újabb értékes leletek Óbudán*
 cím: *Boncz Lajos cikke a Királynői útról*
 Forrás: *Magy. Nemz. V. lap, Hírlap*
1949. VII. 28. - 1949.

(Hely) (Idő) (Köt. v. füz.)

Osztályozás	
Tárgy	<i>902.6</i>
Hely	
Idő	<i>" 1949</i>

Lap: *Hírlap*
 Megjelent: *1949. JUL - 1*

Római kori központi fűtésre bukkantak az Óbudai Flórián-téren

A Humor-utca 20. szám alatt, ahol most az élmunkások részére lakóházat építenek, vízcsőfektetés-kor egy kőkoporsó sarkába ütközött a csákány. Az ott dolgozó munkások és mérnökök kulturáltságát dicséri, hogy nem törték össze a leletet, hanem abbahagyták a munkálatokat és jelentést tettek az Aquincumi Múzeumnak. Kutatómunka kezdődött és a kőkoporsó mellett négy téglasírt találtak. Három egymás után élő nemzedék temetkezési helyét tárták fel három egymás fölötti rétegben.

A Flórián-tér 14. szám alatt római kori lakóház került elő padlóalatti fűtéssel, mint a központi fűtés őse és megtalálták a fűtőkemence maradványait is. Az Árpád-híd építkezése szükségessé tette, hogy kutatások segítségével feltárják a végleges beépítésre szánt területeket. Itt tervszerű ásatási munka folyik igen szép eredménnyel. A Flórián-térenél megtalálták az aquincumi katonai kolónia főcsatornáját, két főfalat, amelyet belül mészkölapokkal fedtek. Ez vezette le a város szennyvizét a Dunába egyvonalban az Árpád-híd tengelyével. Jelenleg Buda több részén állandóan folyónak ásatási munkálatok.

2 1949 július 1

200 éves az Óbudai Péter és Pál „új” templom

Árpádházi Erzsébet keresztelőtemploma, ahonnan Juliánus barát Keletre indult

Az Óbudai plébániatemplom tegnap, Péter-Pál napján ünnepelte fennállásának kétszázadik évfordulóját. Az ősi templom eredete Szent István korába nyúlik vissza, de a hatalmas bazilikának készülő templom első királyunk uralkodása alatt még nem épülhetett fel, a munkálatok Szent László korában fejeződtek be. Ebben a templomban tartották keresztvíz alá Árpádházi Szent Erzsébetet, innen indult távolkeleti útjára négy domonkosrendi farsával Juliánus barát, hogy a Távol-Keleten felkeresse az odaszakadt magyarokat. A Magyarországon megfordult egykori külföldiek hátramaradt írásai, mint a világ egyik legszebb és kinoszokban

leggazdagabb templomáról emlékeznek meg az Óbudai bazilikáról, amely az évszázadok folyamán sok viszontagságon ment keresztül. A tatárjáráskor elpusztult és ugyanez a sors érte az 1338-as újjáépítés után, amikor a törökök elfoglalták Budavárát. A mostani templom alapkövét 1744-ben rakták le és 1749-ben készült el. Buda ostroma szerencsére megkímélte a templomot csupán becsőleg kellett restaurálni.

A jubileumi mise után, amelyet dr. Drahos János celebrált, a különböző egyházak képviselői az Óbudai Kultúrházban díszgyűlést tartottak.